

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Jana Dvořáka a soudců Aleše Korejtky a Petry Venclové, ve věci

navrhovatele: **J. B.**

za účasti:

- 1) **Městský úřad Hlinsko**, Poděbradovo náměstí 1, 539 01 Hlinsko,
- 2) **SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV**, které ve volebních věcech činí úkony prostřednictvím R. K., O. 4, K., zmocněnce volební strany,
- 3) **Sdružení pro obec Otradov**, které ve volebních věcech činí úkony prostřednictvím F. G., O. 113, K., zmocněnce volební strany,

o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Otradov konaných ve dnech 5. 10. 2018 a 6. 10. 2018,

takto:

I. **Návrh se zamítá.**

II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích (dále též „soud“) byl doručen návrh J. B., bytem O. 97, K., na vyslovení neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Otradov konaných ve dnech 5. 10. 2018 a 6. 10. 2018. V návrhu navrhovatel tvrdil, že SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV dne 4. 10. 2018 „vkládalo do poštovních schránek občanů obce volební agitační materiály“. Dle navrhovatele tak „došlo ke značnému zvýhodnění SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV před Sdružením pro obec Otradov a v nemalé míře k diskriminaci části občanů obce, kteří volební materiály neobdrželi“. Navrhovatel je přesvědčen, že volební proces by se měl opakovat.
2. Soud o návrhu uvažil následovně:
3. Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), se za podmínek stanovených zvláštními zákony může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.
4. Podle § 60 odst. 1, 3 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o volbách do zastupitelstev obcí“), podáním návrhu na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta se může domáhat ochrany u soudu každá osoba zapsaná do

seznamu ve volebním okrsku, kde byl člen zastupitelstva obce volen, jakož i každá volební strana, jejíž kandidátní listina byla zaregistrována pro volby do tohoto zastupitelstva (dále jen „navrhovatel“). Návrh je třeba podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí (odst. 1). Návrh na neplatnost voleb může podat navrhovatel, má-li zato, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledky voleb (odst. 3).

5. Z výše uvedeného je zřejmé, že pokud chce být navrhovatel se svým návrhem na vyslovení neplatnosti voleb úspěšný, musí tvrdit a prokázat, že:
 - (1.) došlo k porušení některých ustanovení volebního zákona, popř. i právních předpisů jiných, jimiž je volební proces přímo či nepřímo upraven, jakož i základních ústavních principů (usnesení Nejvyššího správního soudu ze 4. 7. 2006, č. j. Vol 66/2006 - 105, publikované pod č. 948/2006 Sb. NSS),
 - (2.) tato protizákonnost hrubě ovlivnila (nikoli pouze mohla ovlivnit) výsledek voleb (srov. – mutatis mutandis – usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, č. j. Vol 3/2018 – 48, bod 30, ze dne 15. 2. 2018, č. j. Vol 16/2018 – 33, bod 22, či ze dne 21. 2. 2018, č. j. Vol 50/2018-46, bod 25).
6. Žádný soudní zásah nesmí ohrozit svobodné vyjádření názorů lidu při volbě svých zástupců a musí odrážet, resp. nemařit snahu o zachování integrity a účinnosti volební procedury, zaměřené na zjištění vůle lidu prostřednictvím všeobecných voleb. Následné zpochybňování výsledků voleb bez prokázání závažných volebních vad hrozí podryváním demokratické legitimacy zvolených zastupitelských orgánů a aktů, které přijímají. Byla-li vůle lidu svobodně a demokraticky vyjádřena, žádné následující zásahy nemohou tento výběr zpochybnit, s výjimkou existence přesvědčivých důvodů v zájmu demokratického pořádku. Až na nejzávažnější pochybení ve volební proceduře musí státní moc, reprezentovaná volebními soudy, zachovávat zdrženlivost ve své ingerenci a vyvarovat se aktivismu. Rozhodnutí voličů jako suveréna může soudní moc změnit jen ve výjimečných případech (nález Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14, body 130 až 132). Tvzení obsažená v návrhu na vyslovení neplatnosti voleb proto nesmí být pouze obecná a navrhovatel je povinen alespoň přibližným způsobem kvantifikovat dopad tvrzených protizákonností na výsledek voleb. Volební soudnictví v České republice vychází totiž z vyvratitelné domněnky, že volební výsledek odpovídá vůli voličů. Předložit přesvědčivé důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá (nález Ústavního soudu ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14, bod 80). Pokud tato domněnka vyvrácena není, byť z důvodu, že ji v konkrétním případě přesvědčivě vyvrátit nelze, není dán důvod k vyslovení neplatnosti voleb (srov. – mutatis mutandis - usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 25/18, bod 29).
7. Současně platí, že i na výkon soudnictví ve věcech volebních se v plné míře uplatní ústavní požadavky na nestrannost soudů (čl. 36 odst. 1 Listiny). Nestrannost volebních soudů se projevuje mj. tím, že návrhy na neplatnost voleb posuzují v podobě, v jaké byly podány, a nemohou je dotvářet či domýšlet. Formulace návrhu je věcí navrhovatele a soud je v tomto ohledu nemůže jakkoli nahrazovat, jinak by vybočil ze své role nestranného rozhodce sporu. Opačným postupem by volební soud nejen nepřipustně zvýhodňoval navrhovatele a ztěžoval procesní obranu jiných účastníků řízení, ale popíral by též zásadu dispoziční a koncentrační (vyplývající z § 93 odst. 3 s. ř. s., podle kterého zmeškání lhůty k podání

návrhu nelze prominout) a princip rychlosti rozhodování o návrzích ve věcech voleb (opět srov. – mutatis mutandis - usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 25/18, bod 31).

8. Navrhovatel žádnou ze zákonných povinností uvedených sub 5 nesplnil, neboť nejenže netvrdil, že došlo k porušení právních předpisů upravujících volební proces (navrhovatel pouze popisoval „vkládání volebních agitačních materiálů“ SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV do poštovních schránek občanů obce, což protiprávní zjevně není), ale ani netvrdil, že by porušení právních předpisů upravujících volební proces hrubě ovlivnilo výsledek voleb (navrhovatel pouze obecně namítal, že „došlo ke značnému zvýhodnění SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV před Sdružením pro obec Otradov“). Za těchto okolností mohl soud jeho návrh bez dalšího jako zjevně nedůvodný zamítnout, přesto soud nad rámec nutného odůvodnění dodává, že zákon o volbách do zastupitelstev obcí nezná institut volebního ticha (tento institut byl upraven § 16 odst. 5 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění účinném do 31. 7. 2000), § 30 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí pouze stanoví, že ve dny voleb je zakázána volební agitace a propagace pro volební strany i nezávislé kandidáty v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí. Volební agitace (včetně distribuce různých volebních letáků) tedy může probíhat i ve dny voleb, je však zakázána v objektu, v němž je umístěna volební místnost, a v jeho bezprostředním okolí. Smyslem § 30 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí přitom není zabránit tomu, aby se volič při cestě k objektu, v němž je umístěna volební místnost, nemohl v žádném případě setkat s jakýmkoli volebním poselstvím či informací, nýbrž zakázat takové formy a umístění technik volební agitace, které by ovlivňovaly přímo svobodnou vůli voliče při jeho vstupu do volební místnosti či do objektu, v němž se nachází. Za zakázanou volební agitaci ve smyslu § 30 odst. 3 zákona o volbách do zastupitelstev obcí lze považovat pouze takovou, která je přímo zaměřena na bezprostřední okolí volebních místností, není jednorázová či dokonce pouze nahodilá a je natolik intenzivní, že v konečném důsledku je reálně způsobilá ovlivnit chování i takového voliče, který byl bezprostředně před příchodem do volební místnosti již rozhodnut hlasovat určitým způsobem (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008 - 13). Mohlo by se např. jednat o snahu o přímé či nepřímé podplácení, vyhrožování, zastrašování, vytváření překážek vstupu do objektu, kde se volby provádí, či o zprostředkování hrubě difamující informace o některé z volebních stran či o některém z protikandidátů (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. Vol 7/2008 - 13, či bod 50 odůvodnění usnesení téhož soudu ze dne 18. 6. 2013, č. j. Ars 2/2013 - 59). Navrhovatel však netvrdil, že by k něčemu podobnému v Otradově došlo.
9. K volební kampani dále soud uvádí, že jejím cílem je získat co nejvíce voličů pro své kandidáty a volební programy. Jejimi základními funkcemi jsou proto informovanost, identifikace a mobilizace. Podstata volební kampaně spočívá v tzv. politické komunikaci, a to jak mezi kandidujícími subjekty navzájem, tak především mezi kandidáty (zejména politickými stranami) a voliči (potenciálními i skutečnými...). V podmínkách demokratického státního režimu a svobodných voleb bývá obvyklé, že kandidáti a jejich stoupenci využívají pozitivní i negativní kampaně (v neprospěch jiného kandidáta). Zveřejňování informací o jednotlivých kandidátech a jejich politickém projevu je chráněno čl. 17 a čl. 22 Listiny základních práv a svobod. Je proto zcela přirozené, že kandidující

politické subjekty voliče nejen přesvědčují o tom, že právě jejich nabídka je nejlepší, nýbrž zcela legitimně se snaží je i odradit od nabídky svých politických soupeřů (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2006, č. j. Vol 5/2006-46, publikované pod č. 944/2006 Sb. NSS). Volba prostředků, jimiž volební kampaň povede, je plně na kandidujícím subjektu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2006, č. j. Vol 17/2006-25, publikované pod č. 962/2006 Sb. NSS). Volební soudy se nemohou stavět do pozice konečného arbitra slušnosti a etiky, neboť nejsou jediným ochráncem korektnosti celého volebního procesu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 2. 2013, č. j. Vol 12/2013-64). Jsou to voliči, kterým v první řadě přísluší hodnotit volební kampaň jednotlivých kandidátů a chování těchto kandidátů během ní. Voličům přísluší vyhodnotit volební kampaň v celé její šíři i v jejích jednotlivostech. To se týká též morálních aspektů vedení kampaně, hodnocení toho, zda jednotlivé výroky pronesené kandidáty nejsou zavádějící, zda se kandidát neuchýlil k příliš konfrontačnímu stylu atd.

10. Lze tedy shrnout, že navrhovatelem popsany postup SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV zjevně nebyl protiprávní a implicitní hypotéza navrhovatele, že mnozí voliči podlehl volební agitaci SDRUŽENÍ NEZÁVISLÝCH KANDIDÁTŮ OTRADOV, je spekulativní. Volič se přece může rozhodnout jakkoliv. Až do poslední chvíle při své tajné volbě může uplatnit jakákoliv rozhodovací kritéria, včetně kritérií politicky zcela irrelevantních, nebo dokonce nahodilých či žádných. Nezpovídá se nikomu, jen svému svědomí. „Nápravu“ – z pohledu navrhovatele – nelze zajistit pořadem práva, nýbrž (díky ústavnímu principu vlády na omezený čas) příští volbou (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2018, č. j. Vol 16/2018-33, bod 32).
11. Ze všech shora uvedených důvodů soud návrh bez jednání (§ 90 odst. 3 věta druhá s. ř. s.) jako nedůvodný zamítl (výrok I).
12. O náhradě nákladů řízení rozhodl (výrok II) soud v souladu s § 93 odst. 4 s. ř. s., dle kterého žádný z účastníků řízení ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda nemá na náhradu nákladů řízení právo.

Poučení:

Toto usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce soudu (§ 93 odst. 5 s. ř. s.) a kasační stížnost proti němu není přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Pardubice, 7. listopadu 2018

Jan Dvořák v. r.
předseda senátu